

Zbigniew DŁUGOSZ, Sławomir KUREK

STÁRNUTÍ POPULACE A PROGNÓZA VÝVOJE POPULACE DO ROKU 2030 V MALOPOLSKÉM VOJVODSTVÍ VE SROVNÁNÍ S VÝVOJEM V POLSKU A EVROPĚ

Cílem článku je prezentovat současnou situaci a perspektivy stárnutí obyvatel v Malopolském vojvodství (území v jižním Polsku s centrem Krakov) ve srovnání se situací v Polsku jako celku a dalších evropských zemí, nejen členů EU-25. Analýza vychází z oficiálních empirických materiálů odvozených z populační prognózy světa, Eurostatu a Centrálního statistického úřadu ve Varšavě. Výsledky ukazují, že Malopolské vojvodství, viděno v kontextu celého Polska a Evropy, je a může být jedním z demograficky nejmladších regionů. To neznamená, že stupeň a dynamika stárnutí je nízká ve všech částech regionu. Je třeba pamatovat, že stárnutí obyvatelstva v západoevropských zemích dosáhlo pokročilého stupně a jeho rychlost zde klesá, zatímco ve východoevropských zemích včetně Polska je stále na vzestupu.

Katja VINTAR MALLY

VYROVNÁVÁNÍ SOCIO-EKONOMICKÝCH POŽADAVKŮ A ENVIRONMENTÁLNÍCH TLAKŮ: NEMOŽNÝ ÚKOL?

Většina evropských zemí je v dosahování vysoké úrovně lidského rozvoje poměrně úspěšná, což potvrzují ukazatele jako jsou délka života, vzdělání nebo příjem. Nicméně evropská spotřeba přírodních zdrojů a ekologické služby jsou nepřiměřeně vysoké a způsobují nejen lokální a regionální, ale také globální problémy v životním prostředí. V důsledku toho by měření rozvojových úspěchů mělo kromě ekonomických a sociálních "zisků" zahrnovat také environmentální "náklady". Tento příspěvek proto zkoumá vazby mezi socio-ekonomickým rozvojem na straně jedné a s ním spojené environmentální tlaky na straně druhé. Za tímto účelem představuje autorka nový alternativní ukazatel k měření celkového rozvoje – index vyváženého rozvoje. Jeho výpočet kombinuje index lidského rozvoje, kvantifikované socioekonomické zisky a ekologickou stopu (ta hodnotí environmentální tlaky). Index vyváženého rozvoje nám umožňuje hodnotit úroveň obecné vyváženosti mezi ekonomickým, sociálním a environmentálním rozvojem. Dále pak výrazně modifikuje naši hluboce zakořeněnou představu o celkovém rozvoji a všeobecném blahobytu na světě.

Oldřich HÁJEK, Tadeusz SIWEK

VNÍMÁNÍ MĚSTSKÉ HROMADNÉ DOPRAVY VE ZLÍNĚ (ČESKÁ REPUBLIKA) JAKO ALTERNATIVY K INDIVIDUÁLNÍ DOPRAVĚ Z HLEDISKA PŘÍJMOVÝCH SKUPIN JEJICH POTENCIÁLNÍCH UŽIVATELŮ

Rostoucí doprava ve velkých městech vede v extrémních případech ke kolapsu a tento trend se pomalu přesouvá i do menších měst, jakým je např. Zlín. Možné řešení těchto problémů není založeno pouze na technickém zlepšení infrastruktury, nýbrž i na změně v chování lidí. Častější využití hromadné veřejné dopravy je jedním z možných řešení. Ale to bude možné jen při současném zlepšení environmentálního vědomí obyvatel měst. Hlavním tématem tohoto článku je výzkum realizovaný v roce 2007 ve Zlíně, zaměřený na různé přístupy obyvatel aglomerace Zlína k veřejné hromadné a individuální automobilové dopravě. Výsledek není příliš optimistický: většina obyvatel nemyslí ekologicky a při využívání dopravního systému Zlína preferuje vlastní pohodlí.

Richard JAŠŠ, Miloš FŇUKAL

NĚMECKÉ JAZYKOVÉ OSTROVY BRNO, OLOMOUC A JIHLAVA V NĚMECKO-RAKOUSKÉ IREDENTĚ NA PODZIM 1918

Třicátého října 1918 vyhlášené Německé Rakousko se snažilo získat pod svou kontrolu co největší část Němci osídlených území rozpadajícího se Rakousko-Uherska. V českých zemích vzneslo jeho vedení nárok na souvislý pás pohraničních území, podstatně diferencovanější byly ale z jeho strany názory na příslušnost územně oddělených německých jazykových ostrovů. Článek se zabývá vývojem postojů německo-rakouské politické reprezentace k této problematice, které vyústily ke vznesení oficiálních nároků na „odloučené jazykové oblasti“ (Einschlussgebiete) kolem Brna, Olomouce a Jihlavy, ovšem bez reálné možnosti skutečně uplatňovat na daném území suverenitu.

Lucie KUBALÍKOVÁ

BLOKOVÉ AKUMULACE V ZÁPADNÍ ČÁSTI NÁRODNÍHO PARKU PODYJÍ (ČESKÁ REPUBLIKA): PŘEDBĚŽNÁ ANALÝZA JEJICH ROZŠÍŘENÍ

Národní park Podyjí na jižní Moravě je jednou z oblastí, kde lze najít blokové akumulace. Článek shrnuje některá základní fakta týkající se rozšíření blokových akumulací a rovněž se pokouší analyzovat hlavní faktory rozmístění akumulací (např. expozice svahu, pozice v rámci svahu). Výzkum tvoří součást disertační práce autorky. Získaná data společně s informacemi o architektuře a sedimentologických charakteristikách mohou být použita pro detailní analýzu akumulací. Práce jako celek může rovněž přispět k ochraně tohoto jedinečného území.

REVIEW

Milan KONEČNÝ: Tematický atlas kraje Vysočina